

Kittilän kunnan ympäristövalvonnan valvontaohjelma vuodelle 2023

Kittilän rakennus- ja ympäristölautakunta on vahvistanut 9.2.2022 (§ 19) ympäristönsuojelulain (527/2014) 168 §:n mukaisen suunnitelman säännöllistä valvontaa varten vuosille 2022–2024. Jätelain 124 §:n (1.12.2017/834) mukainen valvontasuunnitelma vuosille 2022-2024 on sisällytetty sekä valvontasuunnitelmaan että valvontaohjelmaan. Jätelain uudistusten mukaisia tarkastuksia on sisällytetty vuoden 2023 valvontaohjelmaan. Vuosittain laaditaan kunnan ympäristövalvonnan valvontaohjelma valvontasuunnitelmiin perustuen, jotta valvontaohjelma pysyy ajan tasalla uusien ja poistuvien luvanvaraisten toimintojen osalta. Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmaan ja valvontaohjelmaan on sisällytetty myös maa-aineslain (555/1981) mukaiset luvat ja niiden valvonta sekä lisäksi muita kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvia valvontatehtäviä.

Vuoden 2023 valvontaohjelma perustuu edellä mainittuihin valvontasuunnitelmiin. Ohjelma on laadittu ympäristönsuojelulain 168 §:n mukaisesti ja ympäristönsuojeluasetuksen (713/2014) 30 §:n mukaisesti ja siinä on tiedot ympäristöluvanvaraisista ja ympäristönsuojelulain mukaan rekisteröidävistä kohteista Kittilän kunnan alueella ja niihin kohdistettavista määräaikaistarkastuksista ja muista säännöllisistä valvontatoimista vuonna 2023. Valvontasuunnitelman ja -ohjelman laatimisvelvoitteen tavoitteena on tehostaa valvontaa ja pyrkiä mahdollisimman hyvään vaikutavuuteen kohdentamalla valvonta ympäristönsuojelun kannalta merkittävimpiin tehtäviin. Valvontaohjelma sisältää myös kuvauksen edellisen vuoden tavoitteiden toteutumisesta.

Vuoden 2022 ympäristönsuojelun valvonnan toteutumisen arviointi

Valvontaohjelma perustui valvontasuunnitelman ympäristöluvanvaraisten laitosten ja rekisteröidävien kohteiden luetteluun, NOTTO-rekisterissä oleviin maa-aineslupiin sekä jätelain 124 §:n mukaiseen valvontasuunnitelmaan.

Vuoden 2022 valvonnan teemana oli maa-aineslain sekä maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukaisten lupien valvominen, johon sisältyi myös vielä velvoitteista raukaisemattomien lupien tarkastaminen. Tavoitteena oli saada toimialan lupatilanne kunnassa ajan tasalle. Myös muiden toimialojen lupien osalta pyrittiin saamaan puuttuvia valvontakäyntejä toteutettua resurssien puitteissa. Maa-aineslupiin liittyviä tarkastuksia tehtiin yhteensä 70 kpl, joista 21 kpl oli määräaikaistarkastuksia, 42 kpl oli lopputarkastuksia ja 7 kpl oli aloitustarkastuksia.

Maa-aines-toimialan lupatilanteen päivitys saatiin suoritettua ympäristövalvonnan näkemyksen mukaan kiitettävästi, sillä vuoden 2022 lopussa raukaisemattomia (voimassa olevat luvat 30 kpl sekä päätyneet 12 kpl) lupia oli 42 kpl, kun vuoden 2022 alussa vastaava määrä oli 68 kpl. Uusia maa-aineslupia myönnettiin vuonna 2022 7 kpl, joista 6 kpl aloitustarkastettiin. Tämä tarkoittaa, että kaikkiaan vuoden 2022 aikana jo päätyneitä lupa-alueita poistui laitoslistauksesta 33 kpl (48,5 % osuus lähtötilanteesta).

Vuoden 2022 aikana (aikavälillä 1.1.-1.12.2022) ympäristövalvonta teki tarkastus- ja valvontakäyntejä 175 kpl, joista 71 kpl tehtiin varsinaisena suunniteltuna määräaikaistarkastuksena. Määräaikaistarkastuksiin sisältyi nitraattiasetuksen valvontaa (14 kpl), maa-ainesalueiden määräaikaistarkastuksia (21 kpl), jätehuoltorekisteriin merkittyjen jätteen keräyspisteiden tarkastuksia (31 kpl) ja muiden laitosten määräaikaistarkastuksia (5 kpl). Muut valvontakäynnit liittyivät lupakäsittelyiden, asiakirjatarkastusten ja jatkuvan valvonnan havaintoihin tai ympäristövalvonnan tehtyihin ilmoituksiin. Joihinkin kohteisiin tehtiin useampia käyntejä. Suunniteltu kokonaiskäyntimäärä 114 ylittyi käytännön toteumassa (käyntejä yht. 175 kpl).

Kittilän kunnan ympäristövalvonnassa oli kaksi virkaa (ympäristösihteeri ja ympäristötarkastaja) vuoden 2022 ajan. Uudet vakituiset viranhaltijat aloittivat ympäristösihteerin ja ympäristötarkastajan virassa 11.10.2021. Henkilöstön vaihtuvuus ja aiempi vakinaisten viranhaltijoiden puute

ovat merkittävästi kasanneet valvontavelkaa. Vuonna 2022 ympäristövalvonnan resursseja valvontaohjelman mukaisen valvonnan toteuttamiselta veivät mm. lupahakemus- ja ilmoituskäsittelyjonojen lyhentäminen sekä Kittilän kunnan ympäristösuojeluviranomaiselle tulleet useat laajat lausuntopyynnöt.

Säännöllisen valvonnan lisäksi ympäristövalvonta on osallistunut ELY-keskuksen katselmuksille (6 kpl) ja viranomaisille suunnattuihin työryhmiin ja tilaisuuksiin (15 kpl) sekä tehnyt rakennusvalvonnan kanssa yhteistyötä esimerkiksi työmaiden siisteyden valvomiseksi (7 kpl), ilmoituksiin perustuvia tarkastuksia (15 kpl) ja neuvontakäyntejä (7 kpl).

Toteumataulukko vuoden 2022 Ympäristövalvonnan käynneistä (1.12.2022)

Käynnin laji	Määrä (kpl)
Tarkastukset	134
Maastokäynnit	4
Ilmoituksiin perustuvat tarkastukset	15
Katselmuksset	1
Viranomaisedustukset	15
Osallistuminen ELY-keskuksen tarkastuksille	6
Valvontakäynnit YHT.	175
Neuvonta	7
Koulutus	8
Hanketyö	2
YHT.	17
KAIKKI KÄYNNIT YHTEENSÄ	192

Vuoden 2023 valvontaohjelma

Valvontaohjelma perustuu valvontasuunnitelman ympäristöluvan- ja ilmoituksen varaisten laitojen ja rekisteröitävien kohteiden luetteloon, rauettamattomiin maa-ainelupiin, jätelain 124 §:n mukaiseen valvontasuunnitelmaan, vesihuolloista tiedonsaantipyynnöillä saatuihin tietoihin ja haja-asutusalueen kiinteistöistä tehtyyn kartoitukseen.

Ohjelmaa laadittaessa on otettu huomioon valvontatoimenpiteiden riittävän tasainen jakautuminen eri vuosille sekä aiempien vuosien valvontasuunnitelmista toteutumatta jääneet valvontatoimet. Yksityiskohtainen valvontaohjelman laitosluettelo on sähköisessä muodossa Kittilän kunnan ympäristövalvonnassa.

Vuoden 2023 valvontaohjelman tiivistelmä on esitetty taulukossa 1. Valvontakohteiden lukumäärä on jätelain uudistumisen myötä lisääntynyt merkittävästi edellisvuodesta. Taulukossa esitettyjen kohteiden lisäksi kunnan ympäristövalvonnassa on ollut vireillä 1.12.2022 kuusi ympäristölupahakemusta ja 1 maa-ainelupahakemus. Valvottavien kohteiden määrä on lisääntynyt merkittävästi jätelainsäädännön uudistumisen myötä. Vuodelle 2023 on suunnitteilla palkata ympäristövalvonnalle kesätyöntekijä/työntekijöitä, joiden avulla valvontavelkaa saadaan purettua tehokkaasti.

Vuoden 2023 valvonnan teemana on vesihuoltolain, hajavesiasetuksen sekä jätelainsäädännön mukaisten toimintojen valvominen. Tavoitteena on aloittaa kunnan alueella uuden jätelainsäädännön valvonta, jatkaa vesihuollon toiminta-alueella sijaitsevien vesihuoltoon liittymättömien kiinteistöjen kartoitusta ja valvontaa sekä aloittaa hajavesiasetuksen (Valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla 157/2017) mukaisten herkillä alueella sijaitsevien ennen vuotta 2004 rakennettujen kiinteistöjen jätevesien käsittelyjärjestelmien kartoitus ja valvonta.

Kittilän kunta, yhteenveto ympäristönsuojelun valvontaohjelmasta 2023	Valvontaluokka ¹⁾	Kohteiden lukumäärä	Suunniteltujen tarkastusten lukumäärä	Suunniteltujen muiden valvontatoimien lukumäärä ²⁾
Ympäristöluvanvarainen toiminta				
Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely	III	1	1	0
Kallion ja maaperän ainesten otto sekä murskaus	I-III	13	9	13
Betoniasemat (YSL § 28)	I	1	1	1
Maankaatopaikat	II	2	0	2
Eläinsuojat, koiratarhat	III	4	4	4
Jätteiden ammattimainen tai laitostyöläinen käsittely	I-II	3	2	3
Ajoharjoitteluradat	III	4	2	4
Ampumaradat	III	2	1	2
Yhteensä		30	20	29
Ympäristönsuojelulain perusteella rekisteröity tai ilmoituksenvarainen toiminta sekä muut YSL perusteella valvottavat kohteet				
Energiantuotantoyksiköt	III	4	0	4
Betoniasemat ja asfalttiasemat	III	4	4	4
Nestemäisen polttoaineen jakeluasemat	III	10	10	0
Vähäinen ampumarata	III	1	0	1
Jätevedenpuhdistamo avl<100	III	1	0	1
MARA-kohteet	-	3	0	0
Yhteensä		23	14	10
Muun lainsäädännön mukaan valvottavat toiminnot				
Maa-ainesluvut	I-III	42*	16	42
Nitraattiasetuksen mukaiset kohteet	III	17	0	0
Jätelain mukaiset kohteet				
Vaarallisia jätteitä tuottavat toimijat	III	68 ³⁾	50	0
Jätteiden keräys	III	41	0	0
Komposti-ilmoitukset	III	543	50	0
Erilliskeräysvelvolliset kiinteistöt (Kunnallinen jätehuolto)	-	120 ³⁾	20 ³⁾	0
Erilliskeräysvelvolliset yritykset	-	?	0	0
Jätteiden keräys rakennus- ja purkukohteissa	-	300 ³⁾	50	0
Jätelain mukainen valvontapyyntö	-	234	150 ³⁾	0
Roskaantumisen tehovalvonta	-	-	15 ³⁾	0
Vesihuoltolain mukaiset kohteet	-	50 ³⁾	20 ³⁾	0
Haja-asutusalueen jätevesijärjestelmät (kartoitus)	-	442 (otanta)	100 ³⁾	0
Yhteensä		1857³⁾	471³⁾	42
Kaikki yhteensä		1910³⁾	505	81

1) Valvontaluokka I: tarkastus vuosittain, valvontaluokka II: tarkastus joka toinen vuosi, valvontaluokka III: tarkastus kolmen vuoden välein tai harvemmin

2) Vuosiraporttien tarkastaminen, lupamääräyksissä edellytetyt selvitykset ja seurantatulokset

3) Arvio lukumäärästä (sisältää mm. vielä saapuvia tiedonsaantipyynnön alaisia kohteita).

* Mukaan lukien maisemoimattomat kohteet.